

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Nota n.a.v. verslag en nota van wijziging
Wetsvoorstel goedkeuring en uitvoering van het op 23 juli
2018 te Brussel tot stand gekomen Verdrag tussen het
Koninkrijk België, het Groothertogdom Luxemburg en het
Koninkrijk der Nederlanden inzake politiesamenwerking
(Trb. 2018, 160)

Datum
10 november 2021

Ons kenmerk
3639173

1. Aanleiding

Het verslag van de Tweede Kamer van 17 mei jl inzake bovenvermeld wetsvoorstel.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de bijgevoegde:

- (i) aanbiedingsbrief aan vz TK, mede namens uw ambtgenoten van Buitenlandse Zaken en Defensie;
- (ii) nota n.a.v. verslag;
- (iii) nota van wijziging.

3. Kernpunten

Ad ii) Nota n.a.v. verslag

De vragen in het verslag van de Tweede Kamer zijn van de leden van de fracties van VVD, D66, CDA en PvdA. Deze leden hechten belang aan verbetering van de operationele politiesamenwerking tussen de Benelux-landen. Zij stellen vragen van uiteenlopende aard over het groeiende probleem van grensoverschrijdende criminaliteit, de soevereiniteit op het eigen grondgebied, de totstandkoming van het Verdrag en het onderhavige wetsvoorstel, verschillende titels van het Verdrag, financiële gevolgen, bescherming van persoonsgegevens en de consultatiereactie van de regioburgemeesters n.a.v. het conceptwetsvoorstel.

Ook de bijzondere structuur van het Verdrag, dat een grondslag biedt voor 9 juridisch bindende uitvoeringsovereenkomsten door de Verdragsluitende Partijen (dan wel, in voorkomend geval, een Benelux-beschikking), en het verschil in positie van het parlement bij die twee bindende instrumenten komt aan bod in de antwoorden.

Het Verdrag biedt daarnaast een grondslag voor 5 uitvoeringsafspraken van administratieve/ operationele aard, te maken door de bevoegde autoriteiten of diensten (juridisch niet bindend).

Hierna worden enkele specifieke vragen met uw antwoord besproken:

- De **CDA**-fractie vraagt waarom het reeds in 2018 gesloten verdrag nu pas ter goedkeuring en uitvoering voorligt aan het parlement (vraag 3). Het antwoord geeft een beschrijving van de

stappen die zijn doorlopen alvorens tot de indiening van het wetsvoorstel te komen op 22 december 2020.

- De **PvdA**-fractie vraagt (naar aanleiding van titel 2) of het verdrag niet in werking kan treden totdat de uitvoeringsafspraken zijn gemaakt, en of deze afspraken te zijner tijd nog aan de Tweede Kamer worden voorgelegd en zo neen, waarom niet (vragen 11, 12)? Omdat titel 2 alleen 5 grondslagen biedt voor het vaststellen van uitvoeringsovereenkomsten gaat het antwoord logischerwijze over uitvoeringsovereenkomsten en *niet* over uitvoeringsafspraken. Het antwoord luidt bevestigend en vermeldt dat de Verdragspartijen hebben afgesproken welke 5 uitvoeringsovereenkomsten en 2 uitvoeringsafspraken gelijktijdig met het Verdrag in werking moeten treden. Tot deze uitvoeringsovereenkomsten zijn geratificeerd en de afspraken zijn gesloten, kan het Verdrag dus niet in werking treden. Het antwoord verduidelijkt verder dat de uitvoeringsovereenkomsten, gesloten tussen twee of alle Benelux-staten, in de Nederlandse verdragssystematiek worden beschouwd als uitvoeringsverdragen die op grond van artikel 7, onderdeel b, van de Rijkswet goedkeuring en bekendmaking verdragen geen parlementaire goedkeuring behoeven, behoudens het bepaalde in artikel 8 van die Rijkswet. Ingevolge dat artikel 8 wordt het voornemen tot het sluiten van een uitvoeringsverdrag in een zogeheten voorhangprocedure aan de Staten-Generaal medegedeeld.
Indien binnen dertig dagen na de mededeling door of namens een van de kamers of door tenminste een vijfde van het grondwettelijk aantal leden van een van de kamers het wenselijk wordt geacht dat de uitvoeringsovereenkomst parlementair wordt goedgekeurd, dan vindt er een uitdrukkelijke goedkeuringsprocedure plaats. Voor Nederland is inwerkingtreding van de uitvoeringsovereenkomsten pas mogelijk als de parlementaire voorhangprocedure is afgerond. In praktijk zal dit betekenen dat ook het Verdrag pas in werking treedt na afronding van de betreffende voorhangprocedures.
In plaats van een uitvoeringsovereenkomst kan, in voorkomend geval, door een ministeriële werkgroep, zoals bedoeld in artikel 10 van het Verdrag tot instelling van de Benelux Unie, een Benelux-beschikking worden vastgesteld. Een Benelux-beschikking behoeft niet te worden voorgelegd aan het parlement, omdat het een besluit van een volkenrechtelijke organisatie betreft dat op grond van artikel 92 van de Grondwet geen parlementaire goedkeuring behoeft. Ten slotte zegt u dat de keuze tussen een uitvoeringsovereenkomst of een Benelux-beschikking met name zal afhangen van de inhoud van de vast te stellen nadere regeling, de wensen van de andere Benelux-staten en de noodzaak van parlementaire betrokkenheid.
- De **VVD**-fractie leest dat bevoegdheden die opsporings- en veiligheidsdiensten naar nationaal recht bezitten, grensoverschrijdend kunnen worden ingezet. Zij vinden dit een positieve ontwikkeling en vinden het goed dat de bevoegdheden van een ambtenaar van de zendstaat die buiten het eigen grondgebied optreedt, niet verder strekken dan hun bevoegdheden krachtens nationaal recht (vragen 26, 27). U antwoordt hierop dat het Verdrag niet over inlichtingen- en veiligheidsdiensten gaat. Verder licht u de systematiek van de bevoegdhedenregeling in het Verdrag toe, met het zogenoemde "slot op de deur". Dit slot op de deur stelt zeker dat een ambtenaar van een zendstaatambtenaar nooit over meer bevoegdheden beschikt dan waarover hij krachtens nationaal recht beschikt. Op de vraag naar taakverdelingen tussen vergelijkbare diensten (bijv. in de grensstreek), antwoordt u dat de Verdragsluitende Partijen bij het vormgeven van de politiesamenwerking nadrukkelijk niet als doel hebben gehad om uit te gaan van bepaalde taakverdelingen tussen de verschillende diensten van de drie landen.
- De **VVD**-fractie begrijpt dat het met dit verdrag en de daarvoor noodzakelijke wet ook mogelijk wordt om speciale eenheden grensoverschrijdend te laten optreden. Zij vragen de regering op welke manier om bijstand van speciale eenheden kan worden verzocht en of het niet noodzakelijk is dat nationale speciale eenheden binnen afzienbare tijd beschikbaar zijn (vragen 29, 30).
Er zijn twee situaties waarin bijstand van speciale eenheden kan plaatsvinden, in (acute) crisissituaties en buiten crisissituaties. Het antwoord beschrijft dat het verzoek om bijstand in een (acute) crisissituatie weliswaar omwille van de snelheid rechtstreeks wordt gedaan door de speciale eenheden van de verzoekende Verdragsluitende Partij (met toestemming van de bevoegde autoriteiten van die partij) aan de speciale eenheden van de aangezochte Verdragsluitende Partij, maar dat dat uiteraard niet betekent dat de leiding van de Dienst Speciale Interventies zelf beslist of het verzoek gehonoreerd kan worden. Dat gebeurt - zoals ook in andere gevallen van verzoeken om bijstand vanuit het buitenland - door de minister van Justitie en Veiligheid. Een besluit op een verzoek om bijstand buiten crisissituaties wordt behandeld als een regulier verzoek om bijstand in de zin van het Verdrag. Daarvoor zullen in beginsel - door de minister van Justitie en Veiligheid - dezelfde afwegingen gemaakt worden als in het geval van een verzoek om bijstand in een acute crisissituatie.

- De **D66**-fractie leest in §9 van de MvT dat volgens de regering vooraf niet goed te bepalen is welke kosten de uitvoeringsovereenkomsten met zich mee zullen brengen. Toch maakt de politie in haar advies een schatting van ca. 1,5 miljoen euro per jaar aan structurele kosten. Zij vraagt de regering toe te lichten op welke mogelijke kosten deze schatting is gebaseerd (vraag 36). Het antwoord verwijst naar §9 van de MvT (zie hierna, 4.2) en voegt daaraan toe dat de politie een specifieke beoordeling kan maken zodra uitvoeringsovereenkomsten zijn vastgesteld.
- De **CDA**-fractie vraagt waarom niet wordt gewacht met inwerkingtreding van het verdrag totdat alle uitvoeringsovereenkomsten en –afspraken zijn geratificeerd, zodat de politie de tijd heeft om deze instrumenten daadwerkelijk te implementeren (vragen 38 t/m 41). Het antwoord maakt inzichtelijk welke 5 uitvoeringsovereenkomsten en 2 uitvoeringsafspraken gelijktijdig met het Verdrag in werking moeten treden. Hiertoe zijn deze instrumenten cursief weergegeven in het overzicht uit §3 van de MvT. Ook geeft u aan dat het advies van de politie m.b.t. de benodigde implementatietermijn in de inwerkingtredingsbepaling van een uitvoeringsovereenkomst (aanpassing systemen, opleiding, training) voor u altijd leidend zal zijn.

Ad iii) nota van wijziging

De nota van wijziging betreft herstel van een omissie, aangezien in de wetsbepaling m.b.t. de evaluatie van de werking van de onderhavige wet en het Verdrag, inclusief de uitvoeringsovereenkomsten, in de praktijk (artikel 5), niet de (mogelijkheid van een) Benelux-beschikking is genoemd.

4. Toelichting

4.1 Politieke context

Met name de grondslag in titel 6 voor grensoverschrijdend optreden door de speciale eenheden komt aan een politieke wens in Nederland en België tegemoet.

4.2 Financiële overwegingen

Er wordt verwezen naar hetgeen in §9 van de MvT is vermeld: indien uit de uitvoeringsovereenkomsten, onvoorziene incidentele en structurele kosten voor de politie voortvloeien die redelijkerwijs niet binnen de huidige kaders kunnen worden opgevangen, zal dit via de gebruikelijke planning- en controlcyclus zijn weg vinden.

4.3 Krachtenveld

- Er wordt in dit wetgevingstraject nauw contact onderhouden met de andere Verdragspartijen en met de aan Nederlandse zijde bevoegde autoriteiten en diensten (politie/Kmar/OM) over de tot stand te brengen uitvoeringsovereenkomsten en -afspraken.
- De bijgevoegde nota n.a.v. verslag en nota van wijziging zijn intern afgestemd en met politie/Kmar/OM.
- De medeondertekenaars van het wetsvoorstel en de bijgevoegde nota n.a.v. verslag en nota van wijziging -uw ambtgenoten van BZ, Defensie- zijn akkoord.

4.4 Communicatie

Er wordt geen media-aandacht verwacht n.a.v. deze nota n.a.v. verslag/nota van wijziging.

4.5 Ontwikkelingen hiervoor

- Het onderhavige wetsvoorstel is op 22 december 2020 ingediend bij de Tweede Kamer.
- U bent in oktober over de stand van zaken m.b.t. de voorbereiding van de gezamenlijke uitvoeringsovereenkomsten en –afspraken geïnformeerd en de samenhang met inwerkingtreding van het Verdrag.
- De onderhandelingen en besprekingen over de uitvoeringsovereenkomsten en –afspraken verlopen goed, maar minder snel dan aanvankelijk gehoopt.

5. Niet van toepassing, alles uit de nota wordt openbaar